

Projekt

z dnia 4 grudnia 2024 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR IX/...../24
RADY MIEJSKIEJ W MOGILNIE**

z dnia 18 grudnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Mogilno na lata 2025-2026**

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 t.j.), art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 t.j.) uchwala się co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Mogilno na lata 2025-2026 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Mogilna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

Przewodniczący Rady

Paweł Molenda

Sprawdzono pod względem
formalno-prawnym
dnia 04.12.24.....

Dagmara Fabiszak

Radca Prawny

UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR IX/...../24
RADY MIEJSKIEJ W MOGILNIE

z dnia 18 grudnia 2024 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Mogilno na lata 2025-2026

Uchwalenie przez Radę Miejską w Mogilnie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Mogilno na lata 2025-2026 wynika z przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Program zakłada kontynuację dotychczasowych działań i inicjatyw podejmowanych w celu ograniczenia spożycia alkoholu oraz zminimalizowanie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających ze szkodliwego picia, a także ograniczenie spożycia substancji psychoaktywnych, środków odurzających, w tym nowych substancji psychoaktywnych, których używanie może prowadzić do narkomanii. Działania ujęte w Programie skierowane są do wszystkich mieszkańców gminy, do osób dorosłych, jak również do dzieci i młodzieży.

Z dniem 1 stycznia 2022 r. weszła w życie ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2469). Nowelizacja ta rozszerzyła działalność profilaktyczną i edukacyjną prowadzoną w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii o obszar uzależnień behawioralnych. Ww. ustawa przewiduje również, że gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, sporządza się na okres nie dłuższy niż 4 lata.

W związku z powyższym przedkłada się projekt niniejszej uchwały.

Załącznik do uchwały Nr IX/...../24

Rady Miejskiej w Mogilnie

z dnia 18 grudnia 2024 r.

**Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Mogilno na
lata 2025-2026**

Wykaz skrótów:

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

KPP – Komenda Powiatowa Policji

MBP – Miejska Biblioteka Publiczna w Mogilnie

MDK – Mogileński Dom Kultury

MGOPS – Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

NGO (ang. *non-government organization*) – organizacja pozarządowa

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PK – Punkt Konsultacyjny

PLU – Poradnia Leczenia Uzależnień

pp. – punkt procentowy

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

SM – Straż Miejska

ZI – Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej

SANEPID - Powiatowa Stacja Sanitarno–Epidemiologiczna w Mogilnie

SPIS TREŚCI	
WPROWADZENIE	- 4
UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU	- 4
PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU	- 5
CHARAKTERYSTYKA GMINY MOGILNO	- 6
POŁOŻENIE	- 6
SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	- 7
INFRASTRUKTURA SPORTOWA, REKREACYJNA I KULTURALNA	- 8
EDUKACJA I WYCHOWANIE	- 9
ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	- 10
DIAGNOZA PROBLEMU ALKOHOLEWEGO I NARKOTYKOWEGO NA TERENIE GMINY MOGILNO	- 11
ANALIZA DANYCH ZASTANYCH	- 11
ANALIZA WYNIKÓW BADAŃ ZREALIZOWANYCH NA TERENIE GMINY MOGILNO	- 15
ANALIZA SWOT	- 20
CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU	- 22
TERMINY WAŻNOŚCI ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLEWYCH W GMINIE MOGILNO	- 26
ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLEWYCH	- 27
ADRESACI PROGRAMU	- 27
REALIZACJA PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLEWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE MOGILNO NA LATA 2025-2026	- 27
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	- 27
MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU	- 28
PRELIMINARZ WYDATKÓW W ROKU 2025	- 29

WPROWADZENIE

Uzasadnienie wprowadzenia Programu

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Mogilno na lata 2025-2026 jest dokumentem wyznaczającym cele oraz sposoby rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, uzależnień behawioralnych i związanych z tą sferą życia problemów rodzinnych i społecznych na terenie gminy Mogilno. Niniejszy dokument stanowi kontynuację działań prowadzonych w latach ubiegłych oraz stanowi integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Mogilno na lata 2018-2030.

Zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Zadania te w szczególności obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy przeciwdziałanie narkomanii, które obejmuje:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Według art. 4¹ ust. 2 z dnia 26 października 1982 r. ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, realizacja w/w zadań prowadzona jest w postaci Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, uchwalonego przez Radę Miejską w Mogilnie, na okres nie dłuższy niż 4 lata. Biorąc pod uwagę cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia, a także działania w zakresie rozwiązywania uzależnień behawioralnych, Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Mogilno na lata 2025-2026, został opracowany zgodnie ze wskazanymi powyżej obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie Gminy.

Podstawy prawne opracowania Programu

Kierunki działań zawarte w programie są zgodne z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025. Do wiążących aktów prawnych należą:

ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określająca priorytety zadań realizowanych poprzez program, traktująca je jako zadania własne gminy

(t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151 z późn. zm.),

ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii

(t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 z późn. zm.),

ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej

(t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1673),

ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

(t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.),

ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym

(t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 z późn. zm.),

ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym

(t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1670),

ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej

(t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 799 z późn. zm.).

CHARAKTERYSTYKA GMINY MOGILNO

Położenie

Mogilno to gmina miejsko-wiejska położona w województwie kujawsko-pomorskim, w powiecie mogileńskim. Graniczy ona z następującymi gminami: Dąbrowa, Gąsawa, Janikowo, Orchowo, Rogowo, Strzelno, Trzemeszno. Siedzibą administracyjną omawianej jednostki jest miasto Mogilno, a tworzy ją 30 jednostek pomocniczych, czyli sołectw. Obszar Gminy obejmuje powierzchnię 256,11 km², czyli około 38% terenu całego powiatu. Główną domeną działalności mieszkańców jest rolnictwo, bowiem charakterystyka jej obszaru szczególnie sprzyja rozwijaniu tej gałęzi gospodarki – 81% terenu zajmują użytki rolne, z kolei 5% – grunty leśne.

Rysunek . Położenie gminy Mogilno na mapie powiatu mogileńskiego

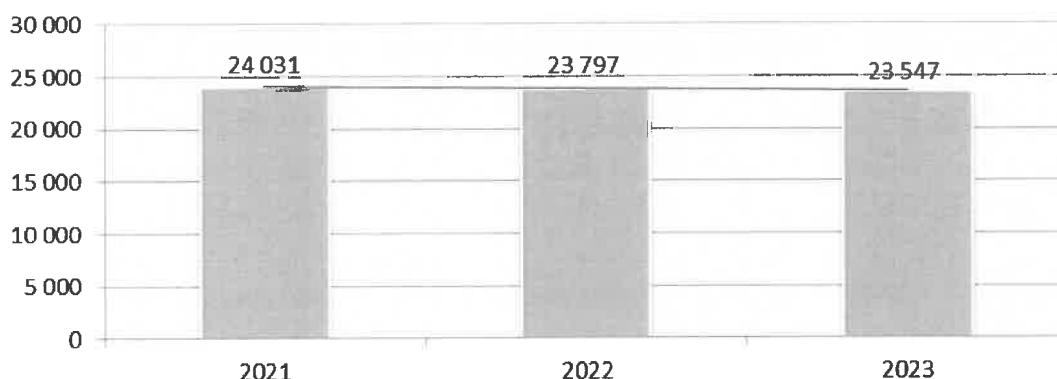

Źródło: <http://www.gminy.pl/>

Sytuacja demograficzna

Analiza struktury demograficznej w gminie Mogilno ukazuje obraz aktualnego stanu lokalnej społeczności. Populacja Gminy liczy 23 547 osób (stan na 31.12.2023 roku), a na przestrzeni ostatnich lat można zaobserwować stosunkowo stały poziom liczby mieszkańców. W 2023 roku względem roku 2021 nastąpił spadek zaledwie o 2%.

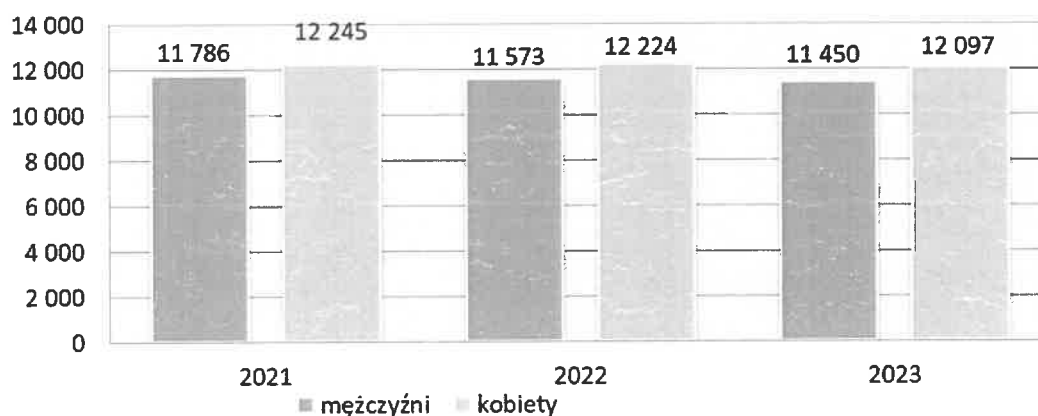
Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Mogilno w latach 2021-2023

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Nadal na terenie Gminy zauważalna jest niewielka dysproporcja mieszkańców pod względem płci. W 2023 roku gminę Mogilno zamieszkiwało łącznie 12 097 kobiet oraz 11 450 mężczyzn, zatem udział kobiet w ogólnej liczbie ludności, kształtował się na poziomie 51%, z kolei w przypadku mężczyzn wyniósł on 49%. Współczynnik feminizacji w Gminie w 2023 roku wyniósł 106, co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypadało 106 kobiet.

Wykres 2. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących gminę Mogilno na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Kolejną analizowaną kwestią jest przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów. W 2023 roku na terenie gminy Mogilno odnotowanych zostało 166 urodzeń oraz 275 zgonów, zatem przyrost naturalny wyniósł wówczas -4,6. W porównaniu do województwa kujawsko-pomorskiego jest to wartość wyższa, ponieważ w całym województwie przyrost naturalny na 1000 mieszkańców wyniósł -4,4. Na przestrzeni lat 2022-2023 dostrzec można spadek przyrostu naturalnego na terenie Gminy. Świadczy to o negatywnej tendencji demograficznej w gminie Mogilno.

Tabela 1. Przyrost naturalny w gminie Mogilno w porównaniu do województwa kujawsko-pomorskiego na przestrzeni lat 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
urodzenia żywe	206	201	166
zgony	354	268	275
przyrost naturalny	-6,14	-2,8	-4,6

przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie kujawsko - pomorskim -5,71 -4,54 -4,4

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Struktura ludności w gminie Mogilno według ekonomicznych grup wieku w 2023 roku przedstawiała się następująco:

18,2% mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym – do 17 roku życia;

58,2% mieszkańców Gminy było w wieku produkcyjnym – kobiety między 18-59 rokiem życia, mężczyźni między 18-64 rokiem życia;

23,6% mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym – kobiety 60 lat i więcej, mężczyźni 65 lat i więcej.

Poniższa tabela prezentuje ludność gminy Mogilno na przestrzeni lat 2021-2023, według ekonomicznych grup wieku. W tym okresie nastąpiły niekorzystne przemiany demograficzne, gdyż zauważalny jest sukcesywny wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle społeczeństwa. Jednocześnie zaobserwować można niewielki spadek osób będących w wieku produkcyjnym. Pozytywnym jest jednak fakt, że w zakresie udziału mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności Gminy dostrzegalny jest stabilny poziom. Udział osób w poszczególnych ekonomicznych grupach wiekowych w 2022 roku prezentował się podobnie do wskaźników w całym województwie kujawsko-pomorskim, gdyż osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły wówczas 18,3%, w wieku produkcyjnym – 58,6%, natomiast w wieku poprodukcyjnym – 23,1%.

Tabela 2. Udział ludności gminy Mogilno według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2021-2023 (w procentach)

wyszczególnienie	2021	2022	2023
wiek przedprodukcyjny	18,9	18,5	18,2
wiek produkcyjny	58,6	58,6	58,2
wiek poprodukcyjny	22,5	22,9	22,6

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Infrastruktura sportowa, rekreacyjna i kulturalna

Zasoby sportowe, rekreacyjne i kulturalne Gminy stanowią niebagatelny element lokalnej infrastruktury społecznej, który ma wpływ na sposób funkcjonowania rodzin oraz dzieci, a także determinuje jakość życia lokalnej społeczności, animując czas wolny mieszkańców.

Działalność kulturalną na terenie Gminy prowadzi przede wszystkim Mogileński Dom Kultury i Miejska Biblioteka Publiczna w Mogilnie. Przedmiotem działalności MDK jest organizowanie, upowszechnianie i ochrona kultury na terenie Gminy. Ośrodek organizuje imprezy kulturalne, a także prowadzi zespoły i sekcje artystyczne, do których zaliczyć można:

- Mogileńską Orkiestrę Dętą,
- Chór Czerogłosowy „Hemantus”,
- Zespół taneczny hip-hop „Rocking Style Crew”,
- Zespół wokalny „2/3”,
- Klub Seniora MDK,
- Uniwersytet Trzeciego Wieku Ziemi Mogileńskiej,
- sekcję Judo i Samoobrony,
- wokalistów i duety,
- naukę gry na instrumentach dętych,
- naukę gry na gitarze i pianinie,
- sekcje aerobiku,
- naukę tańca towarzyskiego, nowoczesnego i hip-hop.

Zajęcia prowadzone w ramach działalności placówki skierowane są zarówno do dzieci i młodzieży, jak i osób dorosłych.

Upowszechnianie wiedzy i kultury w Gminie jest również zadaniem **MBP**, a także jej filii w miejscowościach Gębice oraz Wylatowo. Głównym celem placówki jest rozwijanie i zaspokajanie potrzeb czytelniczych, upowszechnianie kultury i czytelnictwa oraz świadczenie usług informacyjnych. Wśród form pracy ze społecznością lokalną, Biblioteka organizuje m.in.: konkursy, spotkania autorskie, prelekcje, a także wystawy. Placówka prężnie współpracuje ze szkołami i przedszkolami.

W zakresie upowszechniania kultury należy również wspomnieć o działalności **Muzeum Ziemi Mogileńskiej w Mogilnie z siedzibą w Chabsku**, które jest samorządową instytucją kultury gminy Mogilno. Podmiot poza realizacją wystaw stałych i tymczasowych, organizuje także warsztaty historyczne, archeologiczne i etnograficzne.

Do infrastruktury sportowo-rekreacyjnej zlokalizowanej na terenie gminy Mogilno należą przede wszystkim **boiska i stadiony sportowe** oraz **hala widowiskowo-sportowa**. Na terenie Gminy skorzystać można również ze szlaków rowerowych, jak i pieszych oraz plaży w Wiecanowie.

Edukacja i wychowanie

Gmina Mogilno jest organem prowadzącym dla **9 publicznych szkół podstawowych** oraz **10 przedszkoli, w tym 6 miejskich i 4 zlokalizowanych na terenach wiejskich:**

- Przedszkole nr 1 w Mogilnie,
- Przedszkole nr 2 w Mogilnie,
- Przedszkole nr 3 w Mogilnie,
- Przedszkole w Gębicach,
- Przedszkole w Wylatowie,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Mogilnie,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2 w Mogilnie,
- Szkoła Podstawowa nr 3 w Mogilnie,
- Szkoła Podstawowa w Gębicach,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Padniewie,
- Szkoła Podstawowa w Wylatowie,
- Szkoła Podstawowa w Kwieciszewie,
- Szkoła Podstawowa w Strzelcach,
- Szkoła Podstawowa we Wszedniu.

ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Do istotnych zasobów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, z których mogą korzystać mieszkańcy gminy Mogilno należą:

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mogilnie,
Komenda Powiatowa Policji w Mogilnie,
Straż Miejska w Mogilnie,
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
placówki oświatowe,
placówki ochrony zdrowia,
Punkt Konsultacyjny,
Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Prześstępstwem – ul. Rynek 10 w Mogilnie,
Poradnia Leczenia Uzależnień w Mogilnie,
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mogilnie,
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Mogilnie,
instytucje kultury i rekreacji,
Sąd Rejonowy w Mogilnie.

Są to instytucje i miejsca prowadzące działalność na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom, bądź wspomagające taką działalność. Kooperacja tych podmiotów odbywa się na zasadzie współpracy międzyinstytucjonalnej.

Do zasobów osobowych działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom alkoholowym i narkotykowym na terenie gminy Mogilno można zaliczyć:

pedagogów, psychologów zatrudnionych w placówkach oświatowych, wychowawczych, terapeutów uzależnień, psychologów zatrudnionych przez PCPR, specjalistów pełniących dyżury w Poradni Leczenia Uzależnień,

członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
pracowników Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
funkcjonariuszy Policji,
sędziów, prokuratorów oraz kuratorów sądowych i społecznych,
pracowników placówek ochrony zdrowia.

DIAGNOZA PROBLEMU ALKOHOLEWEGO I NARKOTYKOWEGO NA TERENIE GMINY MOGILNO

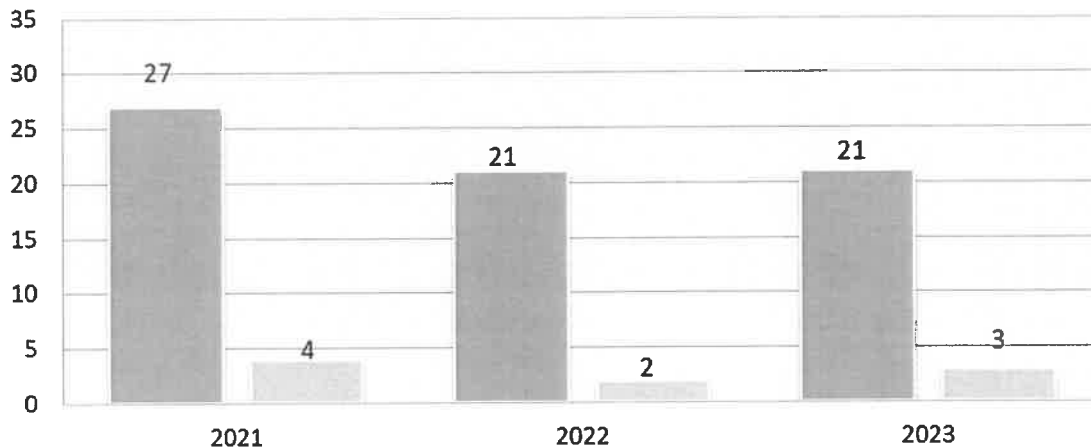
Analiza danych zastanych

Problem uzależnień na terenie gminy Mogilno

Uzależnienie od alkoholu jest chorobą chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną. Nie jest możliwe całkowite jej wyleczenie, a jedynie zahamowanie narastania jej objawów i szkód zdrowotnych. Narkomania, definiowana zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii, oznacza stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich. Problem narkomanii ma charakter interdyscyplinarny. Znajduje się on w polu zainteresowania różnych służb, takich jak leczenie, oświata, pomoc społeczna, organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości, media. Każda z nich styka się z tym zjawiskiem od innej strony.

W 2023 roku z pomocy i wsparcia Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mogilnie z powodu uzależnienia od alkoholu skorzystało 21 rodzin. W porównaniu do roku 2022 roku zauważyć można, że liczba rodzin w omawianym zakresie utrzymuje się na stałym poziomie. Z kolei względem 2021 roku – nastąpił spadek o 6 rodzin. W 2023 roku ogólna liczba rodzin objętych pomocą MGOPS wyniosła 811, co oznacza, że rodziny borykające się z problemem alkoholowym stanowiły 2,6% ogółu. W 2023 roku 3 rodziny zamieszkujące gminę Mogilno korzystały ze wsparcia MGOPS z powodu narkomanii, a na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba ta utrzymywała się na zbliżonym, niskim poziomie.

Wykres 3. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu w gminie Mogilno na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

Problem uzależnień w gminie Mogilno przybiera różne formy. Wśród nich znajdują się zaburzenia nie związane bezpośrednio z zażywaniem określonych substancji psychoaktywnych, ale z niekontrolowanym podejmowaniem zachowań i czynności. Do najpowszechniejszych nałogów natury psychicznej zalicza się zaburzenie uprawiania hazardu oraz zachowania przystosowawcze, np. robienie zakupów, uprawianie ćwiczeń fizycznych, odmawianie jedzenia lub nadmierne jego spożywanie. Problemem, który obecnie jest dość często diagnozowany i włącza się w grono zaburzeń behawioralnych jest zaburzenie korzystania z Internetu oraz grania w gry internetowe.

Hazard

Wraz z rozwojem technologicznym, w świecie on-line pojawiać zaczęły się różnego rodzaju gry na pieniądze. Znacznie zwiększyło to dostępność do gier hazardowych dla młodych ludzi. Hazard on-line, w przeciwieństwie do rzeczywistych kasyn zakazanych dla nieletnich jest dla młodych ludzi dostępny i w dużej mierze anonimowy. Niestety rozprzestrzenianie się stron internetowych oferujących różnego rodzaju gry hazardowe, stwarza dla dzieci i młodzieży realne zagrożenie. Granie w gry na pieniądze może doprowadzić do uzależnienia i związanych z tym negatywnych konsekwencji, między innymi problemów w funkcjonowaniu społecznym i zawodowym, takich jak poczucie wewnętrznego przymusu i myśli intruzywnych, które nie pozwalają na skupienie uwagi na pracy, a także depresji, myśli i prób samobójczych, słabych wyników w nauce, problemów w relacjach rodzinnych i rówieśniczych.

Urządzenia elektroniczne i Internet

Korzystanie z urządzeń elektronicznych wśród dorosłych, jak i młodych ludzi jest problemem powszechnym i zauważalnym na terenie gmin w całej Polsce. Wykorzystywanie Internetu i urządzeń elektronicznych stało się elementem wychowawczym dzieci, z kolei wśród młodzieży obserwowana jest znaczna skala tego problemu, gdyż pozostają oni on-line przez znaczącą część swojego czasu. W związku z korzystaniem z nowych technologii zarówno dzieci, jak i osoby dorosłe narażone są na doświadczenie przemocy internetowej, ryzyko uzależnienia od smartfonów, a także inne, negatywne konsekwencje. Korzystanie z urządzeń elektronicznych daje dzieciom i młodzieży możliwości rozwoju, ale niesie za sobą także liczne zagrożenia – pornografię, treści pełne przemocy, fake newsy, ryzyko nawiązania niebezpiecznych relacji, czy też cyberprzemoc. Korzystanie z urządzeń elektronicznych, w tym z Internetu, pozostanie jedną z najczęściej podejmowanych czynności przez młodych ludzi i może determinować problemy w obszarze zdrowia fizycznego oraz psychicznego.

Zakupy

Wśród innych zaburzeń behawioralnych wymienia się również kompulsywne kupowanie rzeczy, czyli tzw. zakupoholizm, którego skala w ostatnich latach utrzymuje się na stosunkowo stałym poziomie. Ponadto, zjawisko kompulsywnego kupowania znacznie częściej dotyka kobiet niż mężczyzn. Należy mieć na uwadze, że rozwój Internetu, a w szczególności aplikacji mobilnych dostępnych na telefony, czy tablety znacznie ułatwił dokonywanie nieprzemyślanych i często zbędnych zakupów. Istotną kwestią związaną z kompulsywnym nabywaniem rzeczy jest dostępność do stosunkowo łatwych i powszechnych kredytów

i pożyczek lub zakupów na raty, które zachęcają konsumentów do nabywania przedmiotów, których cena przewyższa ich realne możliwości finansowe.

Praca

W ostatnich latach w Polsce zauważalnym i narastającym problemem behawioralnym jest podejmowanie się dodatkowej pracy oraz przejawianie braku zdolności do rozdzielania życia zawodowego i prywatnego. Jak wynika z badań, średnio co dziesiąty Polak powyżej 15 roku życia jest uzależniony od czynności zawodowych. Szczególnie zagrożone tym są osoby w wieku wysokiej aktywności zawodowej i wchodzące na rynek pracy, tj. między 25, a 34 rokiem życia. Jest to jedną z konsekwencji przemian społecznych i podejścia osób młodych do pracy, czyli chęci szybkiego rozwoju i idącego za tym statusu społecznego oraz większych możliwości finansowych.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Mogilno

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mogilnie, powołana przez Burmistrza Mogilna do wykonywania zadań gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, prowadzi swą działalność w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151 z późn. zm.). Według stanu na koniec 2023 roku Komisja liczyła 7 członków.

Dane dotyczące działań GKRPA w Mogilnie podejmowanych wobec osób uzależnionych w latach 2021-2023 przedstawia poniższa tabela. W 2023 roku członkowie GKRPA przeprowadzili rozmowy z 10 osobami uzależnionymi od alkoholu oraz 8 członkami rodzin osób uzależnionych. Podjęto również czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w placówce uzależnienia wobec 22 osób z problemem alkoholowym oraz wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec 17 mieszkańców Gminy. Na przestrzeni lat 2021-2023 odnotowane zostały wahania liczby osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy oraz osób w stosunku, do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia.

Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mogilnie wobec osób uzależnionych w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	16	15	10
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	10	11	8
liczba osób, w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia	8	33	22
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	3	15	17

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych KCPU-G1 za lata 2021, 2022 i 2023

Na terenie Gminy funkcjonuje samopomocowa grupa wsparcia dla osób z problemem alkoholowym (grupa AA) oraz raz w miesiącu spotyka się grupa wsparcia dla dorosłych członków rodzin z problemem alkoholowym.

W zakresie działalności profilaktycznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mogilnie inicjuje również szereg działań edukacyjnych dla najmłodszej części społeczeństwa, ale także rodziców i nauczycieli.

Rynek alkoholowy w gminie Mogilno

Alkoholizm jest jednym z najpoważniejszych współczesnych problemów społecznych. Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek z używaniem alkoholu. Według szacunków Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom kilkanaście procent dorosłych Polaków spożywa alkohol problemowo. Szacuje się, że w grupie tej znajduje się ok. 600 tys. osób uzależnionych oraz ponad 2,5 mln osób pijących alkohol szkodliwie.

W roku 2023 wartość alkoholu sprzedanego na terenie gminy Mogilno wyniosła łącznie 27 437 707,08 zł, w tym 11 399 074,39 zł o zawartości alkoholu do 4,5% (oraz piwa), 2 224 610,24 zł o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa), a także 13 814 022,45 zł o zawartości alkoholu powyżej 18%. Są to wartości zadeklarowane w corocznym sprawozdaniu z działalności samorządu gminy w zakresie profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych KCPU-G1. Można zauważyć, że w 2023 roku wartość sprzedanego alkoholu w stosunku do 2021 roku wzrosła aż o 8,8%.

Wartość sprzedanego na terenie gminy Mogilno alkoholu w latach 2021-2023

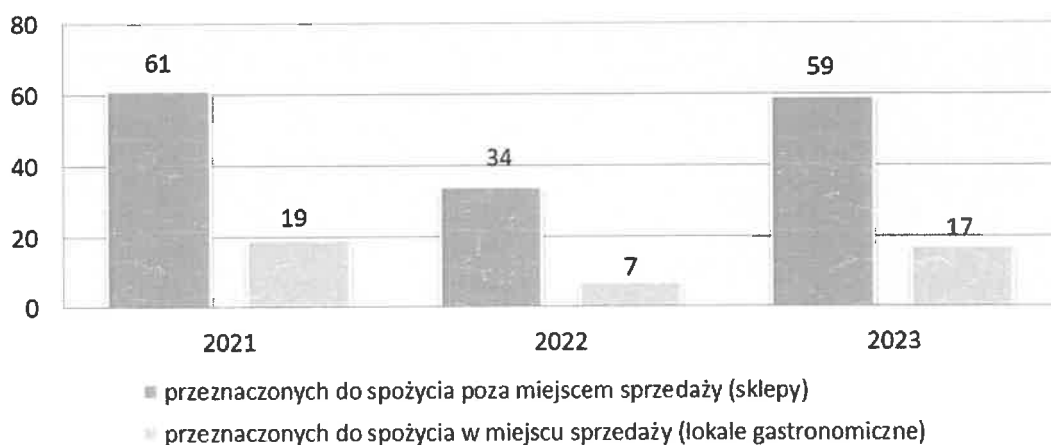

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych KCPU-G1 za lata 2019, 2020 i 2021

W 2023 roku Gminę zamieszkiwało łącznie 19 255 osób, które ukończyły 18 rok życia. Wartość sprzedanego na terenie Gminy alkoholu przypadająca na każdą pełnoletnią osobę wyniosła wówczas 1 424,97 zł.

W roku 2023 na terenie gminy Mogilno działalność prowadziło łącznie 76 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 59 przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) i 17 przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne). W porównaniu 2023 roku do 2021 roku liczba sklepów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych minimalnie zmalała, z kolei w przypadku lokali gastronomicznych dostrzegalne są niewielkie wahania. W roku 2022 liczba sklepów i lokali gastronomicznych gwałtownie zmalała, z uwagi na ograniczenia wynikające z pandemią COVID-19.

Wykres 4. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Mogilno na przestrzeni lat 2019-2021

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za lata 2019, 2020 i 2021

Analiza wyników badań zrealizowanych na terenie gminy Mogilno

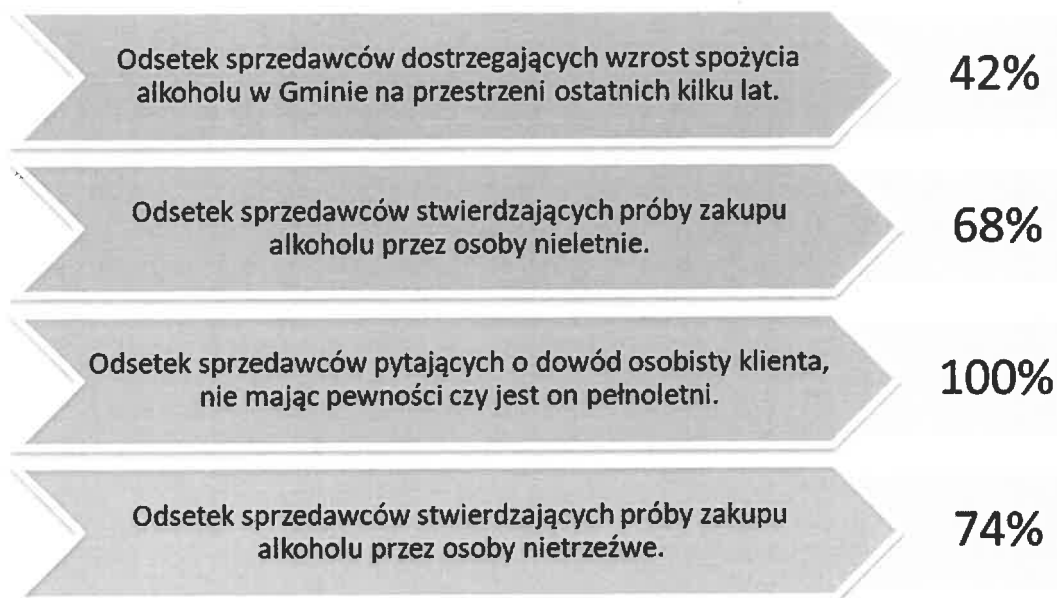
W 2022 roku na terenie gminy Mogilno przeprowadzone zostało badanie mające na celu identyfikację występujących wśród mieszkańców problemów społecznych. Badanie obejmowało przede wszystkim kwestie stosowania substancji psychoaktywnych, takich jak alkohol, narkotyki i dopalacze. Ponadto badania dotyczyły palenia papierosów, stosowania przemocy domowej, a także działań profilaktycznych. W badaniu wzięło udział 150 dorosłych mieszkańców Gminy, 614 uczniów oraz 9 sprzedawców napojów alkoholowych – łącznie 783 osoby.

PROBLEM ALKOHOLOWY WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

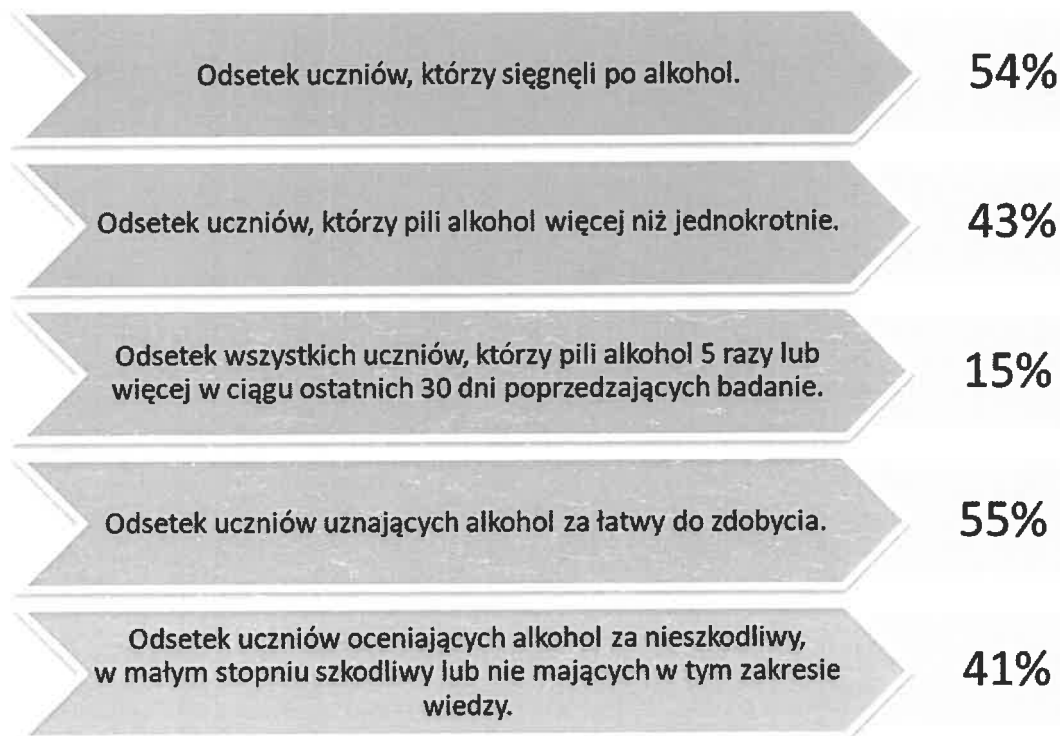
Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Mogilno 2022

PROBLEM ALKOHOŁOWY ZDANIEM SPRZEDAWCÓW NAPOJÓW ALKOHOŁOWYCH

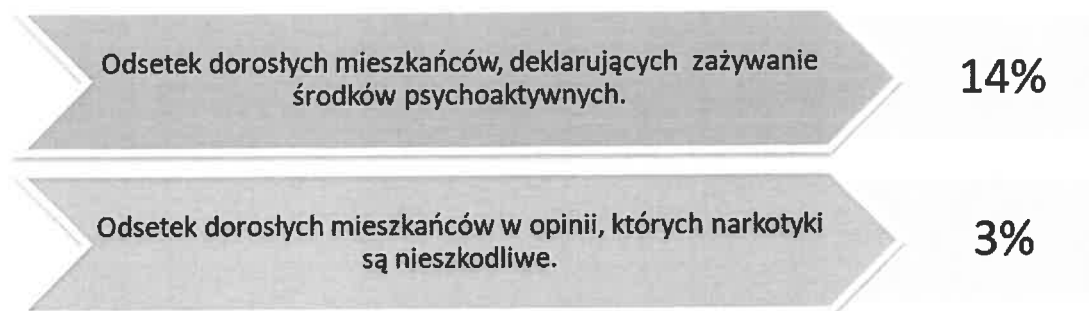
Źródło: *Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Mogilno 2022*

PROBLEM ALKOHOŁOWY WŚRÓD UCZNIÓW

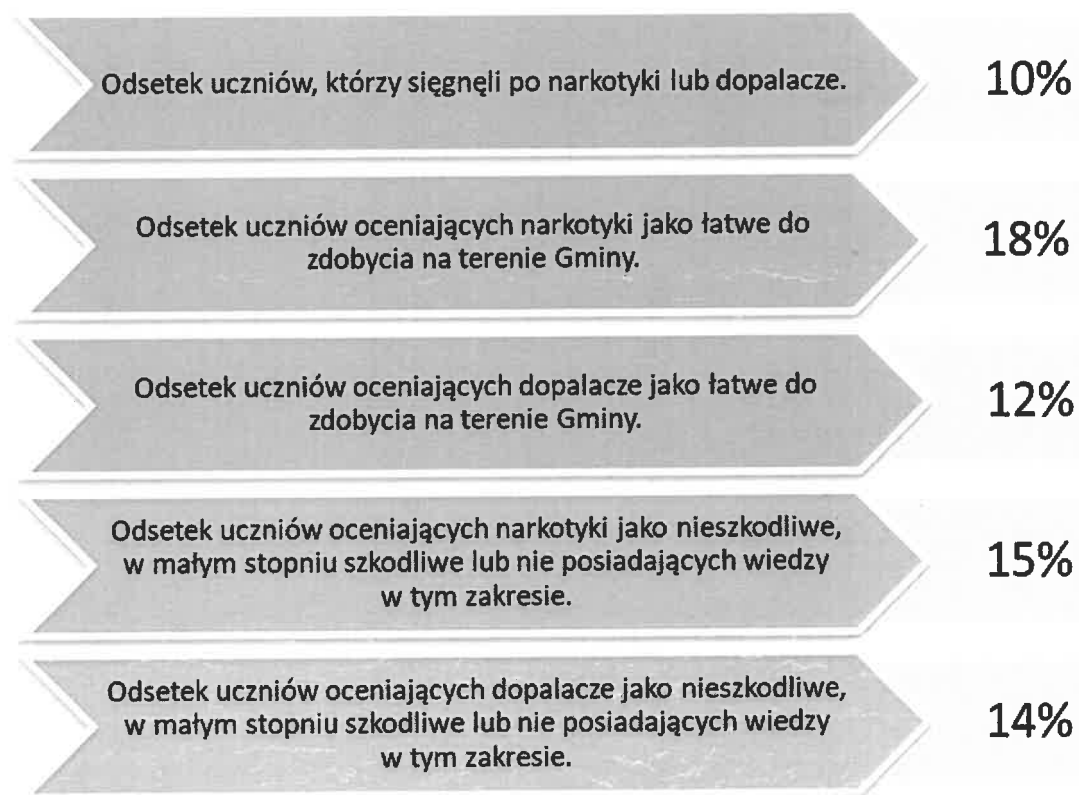

Źródło: *Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Mogilno 2022*

PROBLEM NARKOTYKOWY WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

Źródło: *Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Mogilno 2022*

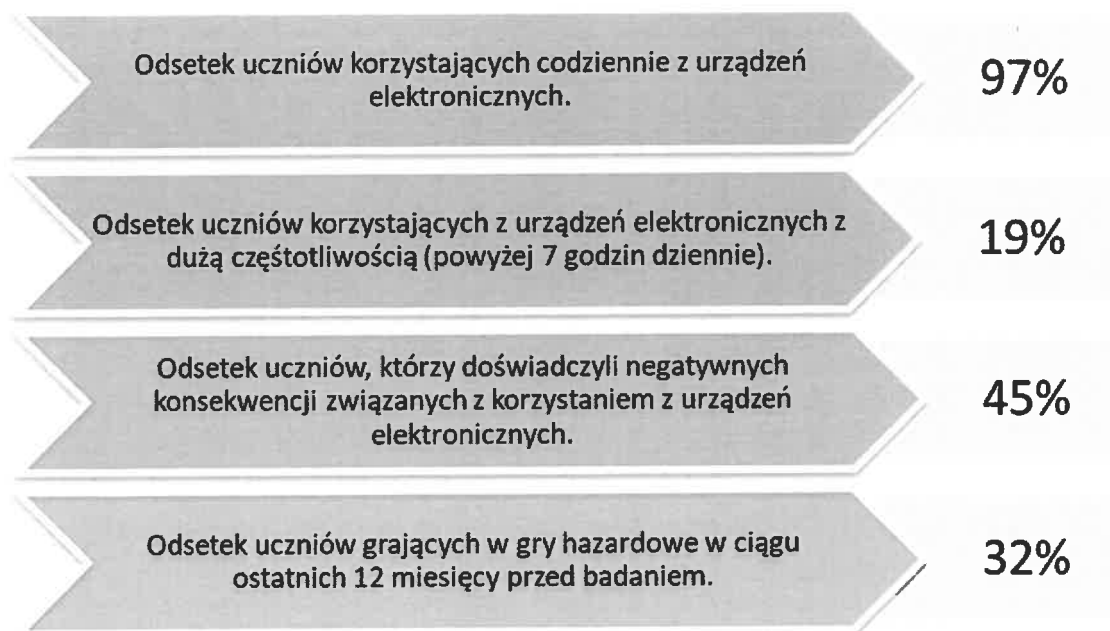
PROBLEM NARKOTYKOWY WŚRÓD UCZNIÓW

Źródło: *Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Mogilno 2022*

PROBLEMY BEHAWIORALNE WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Mogilno 2022

PROBLEMY BEHAWIORALNE WŚRÓD UCZNIÓW

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Mogilno 2022

ANALIZA SWOT

Jedną z najbardziej powszechnie stosowanych metod i technik służących budowaniu strategii jest analiza SWOT, która polega na zbadaniu silnych i słabych podmiotów działających w sferze polityki społecznej, a następnie ich konfrontacji z szansami i zagrożeniami tkwiącymi w jej bliższym i dalszym otoczeniu. Pozwala oszacować możliwości i potencjał, jakim dysponuje dany podmiot. Grupy czynników w metodzie SWOT są definiowane w następujący sposób:

S (Strengths) – mocne strony: wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę;

W (Weaknesses) – słabe strony: wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę;

O (Opportunities) – szanse: wszystko to co stwarza szansę korzystnej zmiany;

T (Threats) – zagrożenia: wszystko to co stwarza niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

MOCNE STRONY

Prowadzenie różnorodnej działalności kulturalnej oraz sportowo-rekreacyjnej, pozytywnie wpływającej na rozwój psychospołeczny dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców.

Dostęp do infrastruktury oświatowej.

Dostępność do bazy instytucjonalnej i zasobów ludzkich działających w obszarze wsparcia osób i rodzin przeżywających trudności (m.in. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych).

Możliwość korzystania z pomocy Punktu Konsultacyjnego oraz grupy samopomocowej dla osób z problemem alkoholowym na terenie Gminy.

Świadczenie profesjonalnego wsparcia mieszkańcom dzięki wykwalifikowanej kadrze lokalnego systemu wsparcia, czyli osobom zajmującym się działalnością profilaktyczną i przeciwdziałaniem uzależnieniom, socjoterapią oraz pomocą psychologiczną.

Stosunkowo stały poziom liczby osób korzystających ze wsparcia MGOPS z powodu alkoholizmu i narkomanii.

Prowadzenie działalności edukacyjnej i profilaktycznej wśród dzieci, rodziców oraz innych grup społecznych.

SŁABE STRONY

Problem depopulacji – ujemny przyrost naturalny i jego znaczny spadek na przestrzeni ostatnich lat.

Wzrost udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności przy jednoczesnym spadku udziału osób w wieku produkcyjnym.

Wzrost wartości sprzedanego alkoholu na przestrzeni ostatnich lat.

Wzrost zapotrzebowania na wsparcie i pomoc Punktu Konsultacyjnego dla osób współuzależnionych.

Występowanie problemu kierowania pojazdami pod wpływem alkoholu na terenie Gminy.

Brak świadomości wśród części dorosłych mieszkańców na temat szkodliwości spożywania alkoholu przez kobiety ciężarne.

Stosunkowo wysoka dostępność do napojów alkoholowych dla osób nieletnich na terenie Gminy.

Niska świadomość co trzeciego badanego ucznia w zakresie negatywnych konsekwencji spożywania alkoholu.

Stosunkowo wysoka skala sięgania po nielegalne substancje psychoaktywne przez dorosłych mieszkańców Gminy oraz dzieci i młodzież.

Brak grup samopomocowych dla osób współuzależnionych i dorosłych dzieci alkoholików (DDA).

SZANSE

Zmiany w przepisach prawnych umożliwiające realizowanie skuteczniejszych form niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą. Polityka państwa związana ze zwiększaniem środków finansowych na przeciwdziałanie uzależnieniom, w tym uzależnieniom behawioralnym.

Kampanie informacyjne i edukacyjne wpływające na zmianę świadomości społeczeństwa dotyczące problemu uzależnień i przemocy w rodzinie.

Możliwości pozyskiwania środków finansowych z nowych źródeł.

Organizowanie szkoleń podnoszących umiejętności zawodowe osób zajmujących się problematyką uzależnień oraz przemocy w rodzinie.

Dostęp do informacji oraz bezpłatnej pomocy i wsparcia dla osób uzależnionych i doświadczających przemocy w rodzinie.

Zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi, wzmacniających czynniki chroniące oraz kompetencje wychowawcze rodziców.

Udzielanie konsultacji psychologiczno-pedagogicznych dla rodzin.

Dostęp mieszkańców do informacji na temat możliwych form pomocy w przypadku doświadczania problemu uzależnień.

Wzrost zainteresowania zdrowym stylem życia.

Wzrost świadomości społecznej na temat negatywnych konsekwencji wynikających z uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych.

Rozwijająca się współpraca międzyinstytucjonalna.

ZAGROŻENIA

Powielanie negatywnych wzorców zachowań społecznych, w szczególności w zakresie okazjonalnego sięgania po alkohol (podczas uroczystości i świąt).

Wypalenie zawodowe dotykające część kadry instytucji przeciwdziałających uzależnieniom i przemocy.

Ukrywanie przez rodzinę występowania aktów przemocy, uzależnienia członków rodziny, niechęć do współpracy.

Niedoinformowanie społeczne odnośnie placówek świadczących pomoc osobom uzależnionym i współuzależnionym.

Wzrost problemów opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach.

Podejmowanie zachowań ryzykownych, w tym inicjacji alkoholowej i narkotykowej przez dzieci i młodzież, skutkujące problemami uzależnień.

Nasilenie się problemu marginalizacji i wykluczenia społecznego w środowiskach dotkniętych uzależnieniami.

Narastanie zjawiska wyuczonej bezradności.

Zagrożenie wykluczeniem społecznym osób uzależnionych.

Zwiększenie dostępu do substancji psychoaktywnych w Gminie.

Przewlekłość spraw prowadzonych przez sąd w zakresie przymusowego leczenia odwykowego.

Wzrost skali uzależnień behawioralnych wśród mieszkańców.

CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

Celem głównym Programu jest:

Przeciwdziałanie i ograniczanie skali problemu uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych oraz rozwijanie zasobów niezbędnych do ich rozwiązywania. Celem długofalowym jest wykreowanie wśród społeczności lokalnej Gminy postaw abstynenckich oraz promowanie zdrowego stylu życia.

Cele operacyjne:

1. Promowanie zachowań prozdrowotnych i postaw abstynenckich wśród społeczności lokalnej.
2. Dążenie do ograniczania skali problemu uzależnień na terenie Gminy poprzez zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy specjalistycznej oraz świadczeń w zakresie leczenia uzależnień.
3. Diagnozowanie i monitorowanie skali problemów uzależnień w Gminie, a także identyfikowanie środowisk dotkniętych tym problemem.
4. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.

Cele szczegółowe Programu postawione zostały na podstawie zidentyfikowanych problemów.

Cel operacyjny 1

Promowanie zachowań prozdrowotnych i postaw abstynenckich wśród społeczności lokalnej.

Ograniczanie skali spożywania alkoholu oraz zażywania innych substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież oraz dorosłych mieszkańców Gminy, a także ograniczenie dostępności tych substancji na jej terenie.

Opóźnienie wieku inicjacji alkoholowej dzieci i młodzieży.

Promowanie wiedzy odnośnie negatywnych skutków spożywania alkoholu i narkotyków, a także udostępnianie informacji na temat możliwości uzyskania wsparcia.

Podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie uzależnień behawioralnych oraz ich skutków.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Prowadzenie dla dzieci i młodzieży programów z zakresu profilaktyki alkoholizmu i narkomanii, przeciwdziałania przemocy, promocji zdrowia, bezpieczeństwa oraz uzależnień behawioralnych.	Liczba zorganizowanych programów profilaktycznych. Liczba uczestników programów.	MGOPS, GKRPA, placówki oświatowe, KPP, SM, NGO, PLU, PCPR.
2.	Rozwijanie i promowanie oferty alternatywnych i atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.	Liczba dostępnych miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży. Liczba działań podjętych w celu promowania udziału w alternatywnych formach spędzania czasu wolnego.	MGOPS, NGO, placówki oświatowe, MBP, MDK.
3.	Organizowanie i dofinansowanie warsztatów i programów profilaktycznych dotyczących używania substancji psychoaktywnych ze szczególnym uwzględnieniem programów rekomendowanych przez KCPU, ORE, IPiN.	Liczba zorganizowanych/ dofinansowanych programów/warsztatów profilaktycznych. Liczba uczestników.	MGOPS, GKRPA, placówki oświatowe, PCPR.

4.	Organizowanie oraz dofinansowanie warsztatów informacyjno-edukacyjnych dla rodziców w zakresie profilaktyki używania alkoholu, substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych przez dzieci i młodzież.	Liczba zorganizowanych/ dofinansowanych programów/warsztatów profilaktycznych. Liczba uczestników.	GKRPA, MGOPS, placówki oświatowe, NGO, PCPR.
5.	Uczestnictwo w regionalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych obejmujących zagadnienia związane z profilaktyką i przeciwdziałaniem alkoholizmowi, narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym.	Liczba kampanii, w których uczestniczyła Gmina. Szacunkowa liczba odbiorców kampanii.	MGOPS, GKRPA, placówki oświatowe, KPP, SM, placówki ochrony zdrowia, PPP, PCPR, NGO.
6.	Organizowanie konkursów promujących zdrowie, aktywność ruchową, bezpieczeństwo i profilaktykę uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych.	Liczba uczestników konkursów promujących zdrowie, aktywność ruchową, bezpieczeństwo i profilaktykę uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych. Liczba zorganizowanych konkursów.	GKRPA, NGO, placówki oświatowe, MBP, MDK, KPP, PCPR, SANEPID
7.	Popularyzowanie informacji z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych oraz promocji zdrowia za pośrednictwem ulotek, broszur i plakatów.	Liczba i nakład materiałów informacyjno-edukacyjnych i promocyjnych.	MGOPS, GKRPA, placówki oświatowe, NGO, MBP, MDK, PK, placówki ochrony zdrowia, PLU, PCPR.
8.	Wspieranie finansowe, merytoryczne i organizacyjne instytucji oraz organizacji pozarządowych prowadzących działalność dotyczącą profilaktyki uzależnień, udzielania pomocy osobom uzależnionym oraz doznającym przemocy w rodzinie.	Liczba instytucji i organizacji pozarządowych, którym udzielono wsparcia finansowego.	MGOPS, NGO, PLU.
9.	Współpraca międzysektorowa i międzyinstytucjonalna w zakresie propagowania zasad trzeźwości i promocji zdrowia.	Liczba działań podjętych we współpracy z podmiotami działającymi na terenie Gminy, w zakresie wzmacniania abstynencji i promowania jej.	MGOPS, GKRPA, NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, KPP, MBP, MDK, PK.
10.	Doposażenie PLU w sprzęt, materiały niezbędne do zapewnienia realizacji zadań Programu.	Kwota doposażenia GKRPA w sprzęt, materiały niezbędne do zapewnienia realizacji	GKRPA.

		zadań Programu. Liczba zakupionych przedmiotów/ sprzętu/materiałów i innych niezbędnych do realizacji zadań rzeczy.	
11.	Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych dla podmiotów handlujących napojami alkoholowymi.	Liczba przeprowadzonych działań informacyjnych. Liczba wydanych materiałów edukacyjnych.	GKRPA.
12.	Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, a w szczególności sprzedaży alkoholu nieletnim.	Liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.	GKRPA.
13.	Podjęcie działań pokontrolnych, a w razie konieczności interwencji w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.	Liczba wydanych zaleceń pokontrolnych. Liczba wszczętych postępowań mandatowych przez KPP w związku z kontrolami.	GKRPA.
14.	Opiniowanie wniosków związanych z wydawaniem zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z przepisami prawa miejscowego.	Liczba wydanych opinii (postanowień) o lokalizacji punktu sprzedaży.	GKRPA.

Cel operacyjny 2

Dążenie do ograniczania skali problemu uzależnień na terenie Gminy poprzez zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy specjalistycznej oraz świadczeń w zakresie leczenia uzależnień.

Poprawa dostępności i jakości usług terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla rodzin i osób uzależnionych.

Podniesienie skuteczności systemu motywowania do podjęcia i kontynuowania leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu i/lub narkotyków.

Aktywizacja społeczno-zawodowa osób uzależnionych od alkoholu i/lub narkotyków w środowisku lokalnym, a także udzielanie pomocy osobom uwikłanym w problem uzależnień behawioralnych.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Podjęcie czynności zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego przez osoby zgłoszone do Gminnej Komisji Problemów Alkoholowych: przyjmowanie i rejestrowanie zgłoszeń w sprawie leczenia odwykowego, przeprowadzanie rozmów w sprawach osób nadużywających alkoholu, motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego.	Liczba zgłoszeń w sprawie leczenia odwykowego. Liczba osób, z którymi członkowie GKRPA przeprowadzili rozmowy interwencyjno-motywujące do podjęcia leczenia odwykowego. Liczba osób zmotywowanych do dobrowolnego leczenia odwykowego. Liczba osób, które zakończyły leczenie odwykowe.	GKRPA, PK, PLU.
2.	Podjęcie czynności zmierzających do orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu: zlecenie przeprowadzania badań przez zespół biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, kierowanie wniosków do sądu o nałożenie obowiązku	Liczba osób skierowanych na badanie przez biegłego i liczba wydanych opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. Liczba wniosków wniesionych do sądu w sprawie orzeczenia obowiązku leczenia odwykowego.	GKRPA, MGOPS.

	leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego, wnoszenie środków odwoławczych od orzeczeń sądów I instancji w sprawach o zobowiązanie do leczenia, występowanie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w charakterze strony przed sądem w spawach o leczenie odwykowe, wszczynanie procedury „Niebieskie Karty” i przekazywanie ich do Zespołu Interdyscyplinarnego, powiadomienie Komendy Powiatowej Policji lub prokuratury o podejrzeniu stosowania przemocy.	Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”.	
3.	Organizowanie wsparcia i pomocy osobom z problemem narkotykowym, alkoholowym oraz problemem uzależnień behawioralnych.	Liczba podmiotów zaangażowanych w pomoc osobom uzależnionym. Liczba zorganizowanych działań wspierających osoby z problemem uzależnień.	PCPR, MGOPS, NGO, GKRPA, PK, PLU.
4.	Tworzenie warunków do rozwoju grupy samopomocowej dla osób uzależnionych od alkoholu (AA) oraz inicjowanie utworzenia grupy samopomocowej dla osób współuzależnionych.	Liczba osób objętych wsparciem grupy AA. Liczba działań podjętych w kierunku utworzenia grupy samopomocowej dla osób współuzależnionych.	GKRPA, NGO.
5.	Prowadzenie konsultacji i udzielanie porad psychologicznych oraz prawnych.	Liczba osób objętych poradnictwem specjalistycznym. Liczba udzielonych porad.	MGOPS, PK, GKRPA, PCPR
6.	Organizowanie i udział w szkoleniach na temat procedur przeciwdziałania przemocy.	Liczba osób uczestniczących w szkoleniach na temat procedur przeciwdziałania przemocy.	MGOPS, ZI, GKRPA, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, PCPR.
7.	Prowadzenie działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba procedur „Niebieskie Karty” prowadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny.	MGOPS, ZI, GKRPA, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, KPP, PCPR.
8.	Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych z zakresu przemocy i sposobów jej przeciwdziałania.	Liczba rozpowszechnionych informacji w zakresie przeciwdziałania przemocy.	GKRPA, MGOPS, ZI, PCPR, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.
9.	Utworzenie Punktu Konsultacyjnego w zakresie poradnictwa specjalistycznego dla mieszkańców Gminy z problemami uzależnienia, współuzależnienia, przemocy domowej.	Ilość utworzonych PK. Liczba osób objętych wsparciem w ramach PK. Liczba udzielonych porad w PK.	GKRPA

Cel szczegółowy 3

Diagnozowanie i monitorowanie skali problemów uzależnień w Gminie, a także identyfikowanie środowisk dotkniętych tym problemem.

Systematyczna ocena stanu zagrożenia problemem alkoholowym i narkotykowym oraz skali problemu uzależnień behawioralnych na terenie Gminy.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie wymiany informacji dotyczących polityki antyalkoholowej oraz działań pomocowych.	Liczba instytucji współpracujących ze sobą w ramach profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi. Liczba działań podjętych we współpracy międzyinstytucjonalnej.	MGOPS, GKRPA, KPP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, ZI, PK, MBP, MDK, PCPR, PLU
2.	Monitorowanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych na terenie Gminy.	Liczba osób korzystających ze wsparcia w zakresie problemu alkoholowego, narkotykowego oraz uzależnień behawioralnych.	GKRPA, MGOPS, KPP, ZI, PK, placówki ochrony zdrowia, placówki oświatowe, PCPR, PLU
3.	Diagnozowanie sytuacji dzieci i młodzieży oraz dorosłych w zakresie sięgania po alkohol oraz inne substancje psychoaktywne, a także uzależnień behawioralnych.	Liczba przeprowadzonych badań diagnostycznych. Liczba uczestników badań.	GKRPA, MGOPS, placówki oświatowe.

Cel szczegółowy 4

Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.

Zapobieganie wypaleniu zawodowemu wśród osób działających w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.

Systematyczne podnoszenie kwalifikacji pracowników instytucji pomocowych.

Prowadzenie regularnej superwizji.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Podnoszenie kompetencji osób zawodowo zajmujących się problematyką uzależnień, profilaktyki, przemocy itp. poprzez organizację i finansowanie szkoleń, seminariów, konferencji.	Liczba szkoleń, seminariów, konferencji, Liczba osób korzystająca ze szkoleń.	MGOPS, GKRPA, ZI, PK, KPP, placówki ochrony zdrowia, placówki oświatowe, PCPR, PLU.
2.	Organizacja i finansowanie superwizji dla realizatorów Programu.	Liczba osób korzystających z superwizji. Liczba przeprowadzonych superwizji.	GKRPA.
3.	Podnoszenie umiejętności i kompetencji zawodowych osób zajmujących się problemem uzależnień, w zakresie pomocy osobom z problemem uzależnień behawioralnych (w tym dla pedagogów i wychowawców z zakresu realizacji programów rekomendowanych).	Liczba osób uczestniczących w szkoleniach/ konferencjach, itp. w celu podniesienia umiejętności i kompetencji.	MGOPS, GKRPA, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, PK, PPP, PCPR, PLU.

TERMINY WAŻNOŚCI ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE MOGILNO

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wydaje się na czas oznaczony, nie krótszy niż 4 lata, a w przypadku sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, nie krótszy niż 2 lata.

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Za pracę obejmującą zakres działań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie zgodnie z następującymi zasadami:

1. Każdy z członków GKRPA otrzymuje wynagrodzenie w kwocie 300 zł brutto za udział w co najmniej jednym posiedzeniu GKRPA lub za czynności o których mowa w regulaminie organizacyjnym GKRPA, wprowadzonym zarządzeniem nr 83/2015 Burmistrza Mogilna z dnia 30 czerwca 2015 r., które mają zostać przeprowadzone w miesiącu rozliczeniowym, poprzedzone pisemną akceptacją przewodniczącego komisji;

2. Wykonanie czynności należy udokumentować protokołem, notatką lub podpisaną listą obecności z posiedzenia Komisji;

3. Jeżeli zgodnie z przepisami prawa pracy obowiązującymi u pracodawcy zatrudniającego członka Komisji, zachowuje on prawo do wynagrodzenia za czas nieobecności w pracy, związanej z udziałem w czynnościach Komisji – wynagrodzenie, o którym mowa w pkt 1 nie przysługuje;

4. Wypłata wynagrodzeń następuje po upływie danego miesiąca na podstawie zestawienia sporządzonego w oparciu o listy obecności lub protokoły.

ADRESACI PROGRAMU

Program adresowany jest do ogółu mieszkańców gminy Mogilno, w szczególności do osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, hazardu i urządzeń elektronicznych, osób pijących szkodliwie i ryzykownie, rodzin i najbliższego otoczenia osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, hazardu i urządzeń elektronicznych dzieci i młodzieży szkolnej oraz przedstawicieli służb, instytucji, organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień.

REALIZACJA PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE MOGILNO NA LATA 2025-2026

1. Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi realizatorem Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Mogilno na lata 2025-2026 jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mogilnie.

2. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Mogilno na lata 2025-2026 realizowany będzie od 1 stycznia 2025 roku do 31 grudnia 2026 roku.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

1. Źródłem finansowania działań podejmowanych w związku z realizacją zadań Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Mogilno na lata 2025-2026 są dochody własne Gminy uzyskane z wpływów z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych i są ujęte w budżecie Gminy w dziale 851 „Ochrona Zdrowia”, rozdział 85153 – przeciwdziałanie narkomanii oraz rozdział 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi.

2. Finansowanie ww. działań realizowane będzie również z wpływów z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym oraz środków pochodzących z tytułu opłat od napojów alkoholowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml (tzw. małpki).

3. Zakres zadań ujętych w Programie może być zweryfikowany ze względu na wysokość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację oraz ze względu na bieżące zapotrzebowanie z zakresu działań profilaktycznych skierowanych do lokalnej społeczności.

4. Wydatki Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Mogilno na lata 2025-2026, księgowane będą w jednostce budżetowej Urząd Miejski w Mogilnie.

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Celem ewaluacji jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów. Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu programu w następnym okresie programowania.

Cele badawcze ewaluacji Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Mogilno powinny opierać się na:

1. ocenie procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu,
2. ocenie wdrażania i zarządzania Programem, w tym współpracy interdyscyplinarnej,
3. opracowaniu rekomendacji do stworzenia kontynuacji Programu.

W ramach ewaluacji należy przyjąć zasadę triangulacji technik badawczych poprzez zróżnicowane metody pomiaru, tj.:

- analizę dokumentów,
- badanie ankietowe adresatów Programu,
- badanie poprzez zogniskowany wywiad grupowy realizatorów Programu.

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

- a) Kryterium skuteczności (plan a wykonanie) – rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena pod kątem kryterium skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów.
- b) Kryterium efektywności – ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami.
- c) Kryterium użyteczności – ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów.
- d) Kryterium trafności – rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom.

Na podstawie analizy realizowanego programu, realizator Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Mogilno na lata 2025-2026, tj. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mogilnie, sporządzi zbiorcze coroczne sprawozdanie, które zostanie przedłożone Radzie Miejskiej w Mogilnie w terminie do 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie. Ponadto realizator Programu zobowiązany jest do sporządzenia, na podstawie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, informacji z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, a także przekazanie jej Krajowemu Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w terminie do 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja.

GMINNY PROGRAM ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII – PRELIMINARZ WYDATKÓW w 2025 r.

A	Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz narkotyków	
	1. Dofinansowanie działalności Poradni Leczenia uzależnień oraz jej doposażenie	10 000
	2. Szkolenie specjalistyczne terapeutów uzależnień	5 000
	3. Programy terapeutyczne dla osób uzależnionych	2 000
	4. Materiały biurowe do realizacji programu	1 000
	5. Biegli sądowi – badania	3 000
	6. Telefon w Poradni Leczenia Uzależnień i Punkcie Pomocy Psychologicznej	2 000
	7. Działania prewencyjne Policji	3 000
	RAZEM A	26 000
B	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	
	1. Konsultacje Punkt Pomocy Psychologicznej – przemoc w rodzinie	10 000
	2. Dofinansowanie działań interwencyjnych na rzecz ochrony rodzin z problemem uzależnień i przemocy w rodzinie, OIK	2 000
	RAZEM B	12 000
C	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, a w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych	
	1. Ognisko wychowawcze	20 000
	2. Program profilaktyczny – przedszkola, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe	25 000
	3. Wakacje letnie – obozy profilaktyczne, półkolonie dofinansowanie	80 000
	4. Ferie zimowe, półkolonie	20 000
	5. Konkurs wiedzy i plastyczny, dzień profilaktyki	2 000
	RAZEM C	147 000
D	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych	
	1. Zakup książek z dziedziny psych. – pedagog. – profilaktycznej – Miejska Biblioteka Publiczna	1 000
	2. Wspieranie inicjatyw stowarzyszeń w ramach rozwiązywania problemów alkoholowych	350 000
	3. Wspieranie inicjatyw lokalnych w ramach rozwiązywania problemów alkoholowych	50 000
	4. Akcje informacyjne oraz druk ulotek i informatorów	5 000
	5. Dofinansowanie zajęć sportowych dla dzieci przy klubach sportowych	41 000
	6. Telefon Niebieska Linia – pogotowie dla ofiar przemocy w rodzinie	2 000
	7. Program ograniczenia zdrowotnych następstw palenia tytoniu, HIV i AIDS	2 000
	RAZEM D	451 000
E	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	
	1. Szkolenie w sprawie realizacji zadań wynikających z Ustawy o Wychowaniu w Trzeźwości i Przeciwdziałaniu Alkoholizmowi dla Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	7 000
	2. Koszty funkcjonowania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	34 000
	RAZEM E	41 000
F	Przeciwdziałanie narkomanii	

1.Szkolenia	2 000
2.Zakup książek	1 000
3.Zakup testerów	2 000
4.Zajęcia profilaktyczne i warsztatowe przeciwdziałanie narkomanii	12 000
5.Konkurs wiedzy, plastyczny, debata	3 000
	RAZEM F
	20 000
	RAZEM A+B+C+D+E+F
	697 000